

Studiedag Filosofie 'Het goede leven en de vrije markt'

15 november 2019

Deze studiedag staat net als vorig jaar in het teken van het examenthema filosofie voor vwo in de examenjaren 2020 t/m 2023. We zijn erin geslaagd om een geheel nieuw programma samen te stellen dat bestaat uit een diversiteit van lezingen en vakdidactische workshops.

De openingslezing wordt verzorgd door Jeroen Linssen (Radboud Universiteit Nijmegen) en staat in het teken van een kritische benadering van het fenomeen vrije markt vanuit het begrip hebzucht. De kernvraag van zijn betoog luidt: 'hoe kon de zucht naar geld en bezit veranderen van een hoofdzonde in een passie die de mensheid en de samenleving vooruit zou helpen?' De slotlezing wordt verzorgd door Rutger Claassen. In zijn lezing gaat Claassen betogen dat de werkelijke bron van economische onvrijheid niet 'de markt' is, maar de constructies van 'private eigendom' en 'bedrijfsmatig handelen' die daarmee verbonden zijn geraakt.

Bij de lezingen en workshops in het keuzeprogramma is aandacht voor verschillende thema's binnen het examenonderwerp. Die aandacht concentreert zich op Martha Nussbaum (Ilse Oosterlaken), Kant (Katharina Bauer), Heidegger en Latour (Ad Verbrugge), Charles Taylor (Govert Buijs) of John Locke (Marco Verschoor). Aline d'Haese, Suzan ten Heuw en Peter Paul Chaudron houden vakdidactische workshops waarbij lesideeën aan de hand worden gedaan. Deze scholingsdag staat kortom in het teken van verrijking van vakinhoudelijke kennis rond het examenthema en vakdidactische vaardigheden.

De studiedag is niet alleen een must voor docenten filosofie op vwo, maar ook voor docenten filosofie op havo: de thematieken rondom het goede leven en de vrije markt zijn immers onderdeel van de domeinen wijsgerige ethiek en sociale filosofie op havo. Ook voor docenten in vakken als godsdienst / levensbeschouwing en maatschappijwetenschappen is deze dag zeker de moeite waard.

Plaats en tijd: vrijdag 15 november 2019 van 9.00 tot 16.00 uur, Pieter de la Courtgebouw, Wassenaarseweg 52, Leiden (5 min. Loopafstand van station Leiden Centraal)

Kosten: Het inschrijfgeld bedraagt € 215,- inclusief lunch. Voor studenten van een lerarenopleiding geldt een gereduceerd tarief van € 100,-. Deelnemers die het volledige programma hebben bijgewoond ontvangen aan het einde van de dag een nascholingscertificaat.

Dagprogramma:	09.00	ontvangst en informatiemarkt
	09.30	plenaire openingslezing
	11.00	koffie/theemoment en informatiemarkt
	11.30	keuzeronde 1
	12.30	lunchpauze en informatiemarkt
	13.30	keuzeronde 2
	14.30	koffie/theemoment en informatiemarkt
	15.00	plenaire slotlezing
	16.00	uitreiking certificaten en borrel



Universiteit
Leiden
ICLON

Bij ons leer je de wereld kennen

Onderstaand vindt u een beknopte omschrijving van de workshops / lezingen die worden aangeboden. Het aantal beschikbare plaatsen per workshop is beperkt. Indien een workshop is volgeboekt, wordt dit zo snel mogelijk op het aanmeldformulier aangegeven. Aanmelden is uitsluitend mogelijk via de website: <https://www.iclon.nl/filosofiedag.nl>

Keuzeronde 1

1.1 Lezing door Katharina Bauer 'Kant's Groundwork: Freedom and the Moral Law' (voertaal Engels)

"Two things fill the mind with ever new increasing admiration and awe, the more often and steadily we reflect upon them: the starry heavens above me and the moral law within me."

We will investigate central ideas of Kant's moral philosophy and discuss how his concept of autonomy - in terms of binding oneself to the moral law - is related to our modern self-understanding as free and self-determined individuals.

1.2 Workshop 'Werkvormen bij de primaire tekst 'Vrees en beven' van Søren Kierkegaard' door Suzan ten Heuw

In deze workshop lezen wij een tekstselectie uit het boek 'Vrees en beven' van Søren Kierkegaard, waarin hij de spanning thematiseert tussen de gezichtspunten ethiek en religiositeit. B. Kierkegaard reageert in 'Vrees en beven' op zelfvervreemding die wordt veroorzaakt door ethiek. Hij onderzoekt of er een manier van optreden te initiëren is die buiten de orde valt, waardoor zelfvervreemding wordt opgeheven. Na de lezing behandelen we enkele werkvormen die op de tekst kunnen worden toegepast.

1.3 Workshop 'Weg met de democratie! Het goede leven en de politieke filosofie van Plato en Aristoteles' door Aline d'Haese

In deze workshop worden Plato en Aristoteles behandeld, zoals ze beschreven staan in de examenbundel 'Het goede leven en de vrije markt'. Welke kritiek hadden zij op de democratie? Welk alternatief boden zij en hoe past dit in een visie op het goede leven?

Er zal gebruik gemaakt worden van een activerende didactiek aan de hand van Nearpod.

1.4 Workshop 'Formatief evalueren toegepast op "Het Goede Leven&De vrije markt" door Peter Paul Chaudron

Leerlingen moeten voor het examen om kunnen gaan met de tekst van het examenboek. Het is aan de docenten om de tekst te didactiseren, opdat leerlingen het makkelijker en sneller begrijpen.

Formatief Evalueren is daarbij een heel mooi hulpmiddel. Tijdens de workshop wordt er gekeken hoe de leerlingen met behulp van het examenboek en de vragenbundel eindtermen zichtbaar kunnen krijgen of ze een onderwerp of een vaardigheid beheersen.

Van de deelnemers wordt een actieve bijdrage gevraagd. Het is nodig om de eindtermen op papier mee te nemen.

Keuzeronde 2

2.1 Lezing 'Heidegger en Latour over de moderniteit, wetenschap en techniek' door Ad Verbrugge

In deze lezing wordt ingegaan op het denken over de natuur bij Martin Heidegger en Bruno Latour. Naast Heideggers visie op wetenschap en techniek komt ook de radicaal-kritische kritiek op de moderniteit van Latour aan de orde.

2.2 Workshop 'Charles Taylor en de hedendaagse zoektocht naar het goede leven' door Govert Buijs

Charles Taylor heeft zich uitvoerig bezig gehouden met de zoektocht naar zin in de moderne cultuur.

Aanvankelijk had het christendom een monopoliepositie maar andere, volwaardige opties zijn daarnaast beschikbaar gekomen, met name het humanisme en het anti-humanisme. Mensen kunnen, moeten dus kiezen.

Die keuze dient dan aan te sluiten bij hun eigen innerlijk, en dus 'authentiek' te zijn. Tegelijk betekent de aanwezigheid van andere opties dat elke keuze omgeven is door twijfel en onzekerheid.

2.3 Workshop 'Het goede leven & de 'capability' benadering' door Ilse Oosterlaken

Deze workshop/lezing geeft een introductie op de 'capability' benadering en hoe deze gerelateerd is aan de vijf dimensies van het goede leven die centraal staan in het boek 'Het Goede Leven & de Vrije Markt'. Daarbij zal worden ingegaan op de specifieke versie van de capability benadering zoals deze door filosofe Martha Nussbaum ontwikkeld is, maar deze zal besproken worden als onderdeel van een bredere 'capability' literatuur.

2.4 Lezing 'De actualiteit van John Lockes politieke filosofie' door Marco Verschoor

In deze lezing wordt een analyse gemaakt van Lockes Second Treatise en komt de vraag aan de orde wat de actuele betekenis is van de noties die Locke in deze tekst aan de orde stelt zoals rechten en plichten, persoonlijk bezit, de macht van de staat, wetgevende en uitvoerende macht en de vermogens (powers) van de mens.